

การสำรวจพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 เพื่อ ป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

Personal behavior survey in population in the 10th Health Region to prevent the spread of COVID-19

มลุลี แสนใจ ศศิธร บุญสุข ฐิติรัตน์ ภาวะสุทธิพงษ์ และสุนทรีย์ พันธุ์คำ
ศูนย์อนามัยที่ 10 อุบลราชธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 461 คน ศึกษาในประชาชนที่อาศัยในเขตสุขภาพที่ 10 ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ และ มุกดาหาร เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามออนไลน์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์การวิจัย ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ(Rating Scale) 3 ระดับ คือ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติบางครั้งและไม่เคยปฏิบัติ วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยประสานงานกับหน่วยงานในเขตสุขภาพที่ 10 ร่วมเก็บข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ด้วย Link Address และ QR code การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน Chi-square test

ผลการศึกษา พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์จำนวนทั้งหมด 461 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-59 ปี ร้อยละ 88.1 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 75.1 และจบการศึกษาระดับประถมศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 28.2

ในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา ประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าตลอดเวลาที่ปฏิบัติงานร้อยละ 88.9 ใส่ทุกครั้งที่ออกนอกบ้านร้อยละ 94.6 การเว้นระยะห่าง จากบุคคลอื่นอย่างน้อย 1-2 เมตร ร้อยละ 82.4 ซึ่งปฏิบัติได้ในระดับสูง เช่นเดียวกับการสำรวจพฤติกรรมของคนไทยในการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-19 ของศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2563 ยกเว้นพฤติกรรมการล้างมือทุกครั้งเมื่อสัมผัสจุดเสี่ยงเช่นประตู ลูกบิด ที่ประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 ปฏิบัติได้ ร้อยละ 84.8 ซึ่งน้อยกว่าผลการสำรวจของระดับประเทศ ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการปรับพฤติกรรมที่ถูกต้องของประชาชน โดยการเพิ่มจุดล้างมือ หรือ

บทคัดย่อ

เพิ่มจุดให้บริการล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจล ในพื้นที่ที่มีประชาชนไปใช้บริการจำนวนมากเช่น บริเวณทางเข้าตลาด ตลาดนัด ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ ตลอดจนสถานที่สาธารณะ อื่นๆ เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงบริการล้างมือได้อย่างครอบคลุม นอกจากนี้ควรมีการประชาสัมพันธ์และรณรงค์เรื่องการล้างมือ 7 ขั้นตอน ในทุกช่องทางเพื่อสร้างความตระหนักและเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการล้างมือที่ถูกต้อง

คำสำคัญ : พฤติกรรมส่วนบุคคล โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตสุขภาพที่ 10

กรมอนามัย
ศูนย์อนามัยที่ 10 อุบลราชธานี

วารสารศูนย์อนามัยที่ 10 อุบลราชธานี

HPC10Journal

Abstract

This research is an Exploratory Research to study the personal behavior of people in the 10th health region in the prevention of the coronavirus infection 2019 (COVID-19). A sample of 461 participants living in 10th health region (Ubon Ratchathani, Si Sa Ket, Yasothon, Amnat Charoen and Mukdahan) were enrolled. The research tool was designed to covered all research objectives and distributed as an online questionnaire. Three levels rating scale including always, sometimes, and never practice was optioned. The researcher coordinated with the governmental department in the 10th health region, to distribute the questionnaire and collect the data via URL link address and QR code. Data analysis and statistics used were descriptive statistics, percentage, mean, and standard deviation and the inferential statistics was Chi-square test.

The study found that 461 online respondents were mostly aged 25-59 years, 88.1% of them were female, 75.1% had completed elementary education. One month ago majority of the participants wear a face mask or a cloth mask every time they were at work (88.9%) or outside their home (94.6 %). Around 82.4 percent also reported to keep social distancing of 1-2 meters away from other people. This is in accordance with the survey of Thais behavior in implementing COVID-19 Prevention and Control Measures Of the emergency response center on April 1, 2020. The exception was the washing hands every time when touching a risk point behavior, that people in the 10th health region performed regularly only 84.8%, which was lower than the national average. Therefore, authorities that responsible in organizing facilitating environment should take this into account by providing abundant hand washing points or alcohol gel service. Especially in population dense area such as market, flea markets, restaurants, department stores, convenience stores and also in other public places. In addition, there should be a publicity and campaign of 7 steps hand wash procedure in all media channels to raise awareness and encourage people to wash their hands properly.

Keywords: Personal Behavior, Coronavirus Disease 2019, 10th Health Region0

บทนำ

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019 : COVID-19) ที่เริ่มต้นการแพร่กระจายเชื้อจากเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน การติดเชื้อดังกล่าวมีความรุนแรงและผู้เสียชีวิตจำนวนมาก องค์การอนามัยโลก^[1] ได้ประกาศให้การระบาดของโรคดังกล่าวเป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern ZPHEIC) REF ไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสที่จัดอยู่ในวงศ์ใหญ่ที่สุดในบรรดาไวรัสที่พบในทั้งสัตว์และคน ไวรัสโคโรน่ายังเป็นสาเหตุทำให้เกิดความเจ็บป่วยต่าง ๆ ตั้งแต่โรคหวัดธรรมดาจนถึงโรคที่ทำให้เกิดความเจ็บป่วยอย่างรุนแรง เช่น โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS) โรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง (SARS) และโรคทางเดินหายใจอักเสบ สามารถติดต่อระหว่างคนสู่คนได้จึงเกิดการระบาดซึ่งการติดเชื้อมีระยะฟักตัวประมาณ 1-14 วัน โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 5 วัน อีกทั้งกว่าจะเริ่มมีอาการป่วยใช้ระยะเวลาเวลาฟักตัวนาน จึงมีผู้ติดเชื้อจำนวนมากที่ยังไม่แสดงอาการ หรือมีอาการน้อย เมื่อได้เดินทางจึงทำให้มีโอกาสแพร่กระจายเชื้อทำให้เกิดการระบาดอย่างรวดเร็วกว้างในหลายๆ ประเทศทั่วโลก^[2] การติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019ค่อนข้างง่ายเพราะติดต่อการสัมผัสผ่านสารคัดหลั่ง เช่น ฝอยละอองต่างๆ ที่มาจากร่างกายของผู้ติดเชื้อเมื่อผู้ป่วยไอ จาม หรือหายใจออก ฝอยละอองเหล่านี้จะตกลงสู่วัตถุหรือพื้นผิวรอบๆ ในระยะ ประมาณ 1 เมตร หรือ 3 ฟุต จากนั้นบุคคลอื่นจะรับเชื้อได้โดยตรงหรือด้วยการสัมผัสพื้นผิวหรือวัตถุเหล่านั้น แล้วมาจับตา จมูกหรือปาก มีผลงานวิจัยพบว่าผู้ป่วย 1 คนสามารถแพร่เชื้อได้ในอัตรา 2-3.3 หรือ 2-4 คน ความรุนแรงของโรคจะเพิ่มขึ้นตามอายุและผู้ที่มีโรคประจำตัว ทั้งนี้พบว่าผู้ติดเชื้อที่เป็นผู้สูงอายุมักจะมีอาการรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตและผู้มีโรคประจำตัวอื่นๆ เช่น ผู้ป่วยเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หรือโรคเรื้อรังอื่นๆ

สำหรับในประเทศไทยพบผู้ป่วยรายแรก เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2563^[3] และเริ่มมีการระบาดในกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลและมี 3 เหตุการณ์ใหญ่ที่เป็นต้นเหตุแพร่ระบาดจาก กลุ่มสถานบันเทิง สนาทมวย และพิธีทางศาสนา พบผู้ติดเชื้อรายใหม่เพิ่ม 109 รายสะสม 1,245 รายเสียชีวิต 6 ราย^[4] เท่ากับ 0.5 % ผู้ป่วยอาการหนัก 17 รายของไทย 50% อายุเกิน 70 ปี และมีโรคประจำตัว การกระจายของโรค กระจุกตัวที่กทม.-ปริมณฑล จังหวัดท่องเที่ยวภาคตะวันออกและภาคใต้ รวมถึงจังหวัดชายแดนภาคใต้จนทำให้มียอดผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข^[5] ได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โรคโควิด 19 เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2558 ประกาศ ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 การควบคุมการระบาดตาม พรบ.ดังกล่าวฯ เริ่มต้นจากการกำหนดประเทศที่มีความเสี่ยง ซึ่งถือเป็นการป้องกันการติดต่อโรคจากนอกราชอาณาจักร ได้แก่ สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐอิตาลี สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน มาเลเซีย ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐอินโดนีเซียและสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า อีกทั้งเพิ่มมาตรการลดการเดินทางในประเทศ การควบคุม การเข้า-ออกพื้นที่เสี่ยงอย่างเคร่งครัด มาตรการลดการสัมผัสเชื้อ โดยการสวมใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า

ให้หน่วยงานพิจารณาการเหลื่อมเวลาทำงาน (Work From Home) เพื่อลดความหนาแน่น การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ งดกิจกรรมการรวมกลุ่ม ปิดสถานบริการที่มีความเสี่ยงในการ ระบาดของโรค กำหนดให้มีบริการแอลกอฮอล์เจลล้างมือ และกำหนดระยะห่าง 1-2 เมตร ใน พื้นที่สาธารณะ กรมอนามัย^[6]ซึ่งเป็นองค์กรหลักของประเทศในการอภิบาลระบบส่งเสริมสุขภาพ และระบบอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อประชาชนสุขภาพดีได้จัดทำแนวทาง คำแนะนำในการควบคุม ป้องกันโรคดังกล่าว เช่น 5 ลดความเสี่ยง เลี่ยง COVID-19 จากการบริโภคน้ำในชีวิตประจำวัน 3 เลี่ยง 3 เลี่ยง 4 ต้องการป้องกัน COVID-19 ในวัด คำแนะนำสำหรับพื้นที่จัดบริการอาหารริม บาทวิถี แนวทางการจัดอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานที่พักหรือโรงแรม กรณีจัดให้เป็นสถานที่ ควบคุมเพื่อแยกสังเกตอาการผู้มีความเสี่ยงสัมผัสเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นต้น กรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล พบว่า มีจำนวนยอดผู้ติดเชื้อสูงสุดในประเทศ รองลงมา คือ ภาคใต้ พบมากที่สุด จังหวัดภูเก็ต ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีผู้ติดเชื้อมากที่สุดในจังหวัด นครราชสีมา รองลงมา คือ จังหวัดอุบลราชธานี ^[3] นั้น

ศูนย์อนามัยที่ 10 อุบลราชธานี กรมอนามัย ได้เล็งเห็นความสำคัญในการป้องกันการ แพร่กระจายเชื้อ ได้ประชาสัมพันธ์การดูแลและป้องกันตนเอง และเผยแพร่แนวทาง คำแนะนำต่างๆแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ในเขตสุขภาพที่ 10 ในหลากหลายช่องทาง ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแนวทางการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจ สำนวณพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 เพื่อป้องกันการระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อสำนวนพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 ในการป้องกันการ ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
- 2.เพื่อหาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชน ในเขตสุขภาพที่ 10 ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

วิธีการศึกษา

1.การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) เพื่อศึกษาพฤติกรรม ส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (COVID-19)

2.ประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 10 ได้แก่ จังหวัด อุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดยโสธร จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดมุกดาหาร

ตัวอย่างที่ศึกษาได้จากการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Krejcie and Morgan (1970) ^[7] ดังนี้

$$n = \frac{\chi^2 NP(1-P)}{e^2 (N-1) + \chi^2 P(1-P)}$$

เมื่อ n แทนขนาดตัวอย่าง

χ^2 แทนค่าไคสแควร์ (Chi-square Value) (χ^2 ที่ความเชื่อมั่น 95% = 3.84)

N แทนขนาดประชากร (ประชากรเขตสุขภาพที่ 10 จำนวน 4,610,095 คน (เขตสุขภาพที่ 10 กระทรวงสาธารณสุข, 2563^[8])

P แทนสัดส่วนของลักษณะประชากรที่สนใจตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย (กำหนดให้เท่ากับ 0.50)

e แทนค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างที่สามารถยอมรับได้ (กำหนดให้เท่ากับ 0.05)

แทนค่าดังนี้

$$n = \frac{(3.84)(4,610,095)(0.50)(1-0.50)}{(0.05^2)(4,610,095-1) + (3.84)(0.50)(1-0.50)}$$

$$n = 383.97$$

เพิ่มจำนวนตัวอย่างเพื่อป้องกันข้อมูลสูญหายร้อยละ 20 คือ จำนวน 76.79 คน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 461 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละจังหวัด

แบ่งตามสัดส่วนประชากรแต่ละจังหวัดได้ดังนี้

จังหวัด	จำนวนประชากร (คน)	สัดส่วน	ขนาดตัวอย่าง (คน)
อุบลราชธานี	1,869,633	0.41	187
ศรีสะเกษ	1,472,031	0.32	147
ยโสธร	539,542	0.12	54
อำนาจเจริญ	378,107	0.08	38
มุกดาหาร	350,782	0.08	35
รวม	4,610,095	1.00	461

3. สถานที่และระยะเวลาดำเนินการ

พื้นที่เขตสุขภาพที่ 10 ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดยโสธร จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดมุกดาหาร ระยะเวลาดำเนินการ เมษายน-พฤษภาคม 2563

4.เกณฑ์การคัดเลือกอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการ (Inclusion Criteria)

- 4.1 ยินยอมให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามแบบออนไลน์
- 4.2 อาศัยในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 10 อย่างน้อย 1 เดือนขึ้นไป

5.เกณฑ์การแยกอาสาสมัครออกจากโครงการ (Exclusion criteria)

- 5.1 ตอบแบบสอบถามไม่ครบทุกข้อ
- 5.2 อาศัยในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 10 ไม่ถึง 1 เดือน

6.เกณฑ์การให้เลิกจากการศึกษา (Discontinuation criteria)

- 6.1 กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามไม่ครบ
- 6.2 กลุ่มตัวอย่างต้องการหยุดการตอบข้อมูลตามแบบสอบถาม

7.ขั้นตอนการดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้

7.1 ขั้นตอนการดำเนินการ

- ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
- สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา เมื่อผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญหาความเชื่อมั่น (Reliability) นำไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรศูนย์อนามัยที่ 10 กรมอนามัยจำนวน 30 คน แล้วนำมาหาความเที่ยงของเครื่องมือ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบนำมาแก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
- ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประสานกับหน่วยงานในเขตสุขภาพที่ 10
- รวบรวมและตรวจสอบข้อมูล นำมาวิเคราะห์ทางสถิติตามวัตถุประสงค์
- สรุปและอภิปรายผล

7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถาม

ออนไลน์ของระบบ Google Form ประกอบไปด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว จังหวัดที่อยู่ สถานที่ใช้ชีวิตในช่วงกลางวัน การอาศัยอยู่ร่วมกับผู้อื่น

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมส่วนบุคคล จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ พฤติกรรมการสวมใส่หน้ากากอนามัยหรือ หน้ากากผ้า พฤติกรรมการล้างมือ พฤติกรรมการรักษาระยะห่างหยุดเชื้อ พฤติกรรมการใช้บริการในร้านสะดวกซื้อ ผู้ให้บริการในร้านสะดวกซื้อ พฤติกรรมการสั่งอาหารออนไลน์ของผู้สั่งและซื้อ ข้อเสนอแนะอื่น เป็นข้อสอบถามแบบเลือกตอบ (Rating Scale 3 ระดับ คือ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติบางครั้งและไม่เคยปฏิบัติ โดยมีการแบ่งระดับ คะแนนเฉลี่ยเป็น 3 ระดับ โดยคำนวณช่วงคะแนนพิสัย จากสูตร บุญใจ ศรีสถิตยัณราภรณ์^[9] ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{3}$$

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{3-1}{3} = 0.67$$

ซึ่งสามารถแปลผลคะแนนพฤติกรรม ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
2.34-3.00	มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในระดับดี
1.67-2.33	มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในระดับพอใช้
1.00-1.66	มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในระดับควรปรับปรุง

7.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยประสานงานกับหน่วยงานในเขตสุขภาพที่ 10 ร่วมเก็บข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ด้วย Link Address และ QR code

7.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน คือ Chi-square test เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลต่อพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ผลการศึกษา

จากการสำรวจพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 เพื่อป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์จำนวน 461 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-59 ปี ร้อยละ 88.1 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 75.1 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 28.2 รองลงมา มีธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวส./ เทียบเท่า ร้อยละ 27.3 อาศัยอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี มากที่สุด ร้อยละ 40.6 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด ร้อยละ 43.4 โดยในรอบ 14 วันที่ผ่านมา ส่วนใหญ่อาศัยร่วมกับบิดา/มารดา/สามี/ภรรยา/บุตร ร้อยละ 90.9 มีสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 2-4 คน ร้อยละ 54.4 ในครัวเรือนมีผู้ที่มีการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ร้อยละ 44.9 รองลงมามีผู้สูงอายุ อายุ 60 ปีขึ้นไป อยู่ร่วมในครัวเรือน ร้อยละ 43.8 และในรอบ 14 วันที่ผ่านมา ช่วงเวลากลางวัน ส่วนใหญ่ใช้ชีวิตประจำวันที่บ้าน ร้อยละ 68.8 รองลงมา คือที่ทำงาน ร้อยละ 30.8 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
1.อายุ 15-24 ปี	19	4.1
2.อายุ 25-59 ปี	406	88.1
3.อายุ 60 ปีขึ้นไป	36	7.8
ต่ำสุด 15 ปี สูงสุด 82 ปี อายุเฉลี่ย 46.3 ปี S.D.=11.15		
รวม	461	100.0
เพศ		
1.ชาย	115	24.9
2.หญิง	346	75.1
รวม	461	100.0

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษาสูงสุด		
1.ไม่ได้เรียนหนังสือ	2	0.4
2.ประถมศึกษา	130	28.2
3.มัธยมศึกษาตอนต้น/ ปวช./ เทียบเท่า	83	18.0
4.มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวส./ เทียบเท่า	126	27.3
5.ปริญญาตรี/ เทียบเท่า	102	22.1
6.ปริญญาโท	17	3.7
7.ปริญญาเอก	1	0.2
รวม	461	100.0
จังหวัด		
1.อุบลราชธานี	187	40.6
2.ศรีสะเกษ	147	31.9
3.ยโสธร	54	11.7
4.อำนาจเจริญ	38	8.2
5.มุกดาหาร	35	7.6
รวม	461	100.0
อาชีพ		
1.รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ/อสม	158	34.3
2.พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	11	2.4
3.ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	34	7.4
4.รับจ้างรายวัน	17	3.7
5.อาชีพอิสระ	25	5.4
6.ทำการเกษตร	200	43.4
7.นักเรียน/นักศึกษา	7	1.5
8.ไม่ได้ทำงาน/เกษียณอายุ	9	2.0
รวม	461	100.0
การอยู่อาศัยหรือการดำเนินชีวิตประจำวันส่วนใหญ่ในรอบ 14 วันที่ผ่านมา		
1.อยู่คนเดียว	0	0.0
2.อยู่ร่วมกับ บิดา/มารดา/สามี/ภรรยา/บุตร	419	90.9
3.อยู่ร่วมกับพี่น้อง/ญาติ/ปู่/ย่า/ตา/ยาย	31	6.7
4.อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ	11	2.4
รวม	461	100.0

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด		
1.จำนวน 1 คน	-	-
2.จำนวน 2-4 คน	251	54.4
3.จำนวน 5-8 คน	200	43.4
4.จำนวน 9 คนขึ้นไป	10	2.2
ต่ำสุด 2 คน สูงสุด 11 คน เฉลี่ย 4.60 คน S.D.= 1.66		
รวม	461	100
จำนวนครัวเรือนที่มีบุคคลเสี่ยงติดโรคร้ายดังนี้		
1.เด็ก 0-5 ปี	113	24.5
2.หญิงตั้งครรภ์	18	3.9
3.ผู้สูงอายุ อายุ 60 ปีขึ้นไป	202	43.8
4.ผู้ที่มีการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง	207	44.9
5.ผู้ที่มีการเจ็บป่วยด้วยโรคทางเดินระบบหายใจ	57	12.4
สถานที่ในการใช้ชีวิตประจำวันมากที่สุดช่วงเวลากลางวัน ในรอบ 14 วันที่ผ่านมา		
1.บ้าน	317	68.8
2.สำนักงาน สถานที่ทำงาน	142	30.8
3.ตลาดสด	1	.2
4.สถานที่แออัด เช่น โรงหนัง สนามมวย บ่อนชนไก่ สถานบันเทิง	1	.2
รวม	461	100.0

ผลการสำรวจพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกาใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าบางครั้งถึงแม้จะอยู่บ้าน ร้อยละ 49.0 ใส่ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงานร้อยละ 88.9 ใส่ทุกครั้งที่ออกนอกบ้านร้อยละ 94.6 ใส่เมื่อมีอาการเจ็บป่วย ไข้ ไอ เจ็บคอ ร้อยละ 92.2 ใส่ทุกครั้งเมื่อไปในสถานที่แออัด เช่น ตลาด ห้าง ร้อยละ 91.5

ในด้านพฤติกรรมกาล้างมือด้วยสบู่/เจลแอลกอฮอล์ทุกครั้งก่อนและหลังรับประทานอาหาร ร้อยละ 85.2 ล้างมือก่อนและหลังสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้ง ร้อยละ 77.0 ล้างมือก่อนและหลังสัมผัสคนใกล้ชิดหรือผู้ที่ภาวะเสี่ยง ผู้สูงอายุ เด็กทุกครั้งร้อยละ 88.7 ล้างมือทุกครั้งเมื่อสัมผัสจุดเสี่ยงเช่นประตู ลูกบิด ร้อยละ 84.8

ในด้านการนั่งยืน พุดคุยห่างจากบุคคลอื่นอย่างน้อย 1-2 เมตร ทุกครั้ง ร้อยละ 82.4 งดการรวมตัวกันในสถานศึกษา ที่ทำงาน หรือสถานบันเทิงต่างๆ ทุกครั้ง ร้อยละ 84.4 รับประทานอาหารที่เป็นชุดสำหรับคนเดียว หลีกเลี่ยงการร่วมสำรับกับผู้อื่นทุกครั้ง ร้อยละ 60.7

ส่วนใหญ่ติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์หรือทางไลน์ ทุกครั้ง ร้อยละ 77.9 ทำงานที่บ้านหรือเรียนออนไลน์ ร้อยละ 49.9 ลดหรือหลีกเลี่ยงการเดินทางไปสถานที่แออัด ทุกครั้ง ร้อยละ 79.0

ในรอบ 7 วันที่ผ่านมา มีผู้เคยไปใช้บริการในร้านสะดวกซื้อ/ร้านค้า ร้อยละ 82.4 โดยล้างมือ/ใช้แอลกอฮอล์เจลก่อนและหลังสัมผัสจุดเสี่ยงทุกครั้ง เช่น รถเข็น ร้อยละ 94.7 สวมใส่หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยทุกครั้ง ร้อยละ 93.2 ยืนห่างจากบุคคลอื่นอย่างน้อย 1-2 เมตร ระหว่างรอชำระสินค้า ทุกครั้ง ร้อยละ 90.3

ในส่วนของการดำเนินงานเพื่อป้องกันโรคโคโรนาไวรัสของร้าน พบว่า ร้านจัดให้มีจุดคัดกรอง วัดอุณหภูมิ ก่อนเข้าร้าน ร้อยละ 90.0 จัดให้มีเจลแอลกอฮอล์ ล้างมือหรือจุดล้างมือ ก่อนเข้าร้าน ร้อยละ 97.6 พนักงานสวมใส่หน้ากากผ้าหรือ หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากใสบังหน้าขณะปฏิบัติงาน ร้อยละ 96.3 และมีการกำหนดระยะห่าง 1-2 เมตร ระหว่างรับบริการหรือรอคิวจ่ายเงิน ร้อยละ 92.4

ในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ เพียงร้อยละ 16.1 โดยพนักงานมีพฤติกรรม สวมใส่หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยทุกครั้ง ร้อยละ 97.3 พนักงานล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจลก่อนและหลังส่งสินค้าทุกครั้งร้อยละ 73.0 เว้นระยะห่าง 1-2 เมตร ขณะส่งสินค้า ร้อยละ 82.4

ผู้ใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์มีพฤติกรรมสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยขณะรับสินค้าทุกครั้ง ร้อยละ 93.2 ล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ก่อนและหลังรับสินค้า ร้อยละ 93.2 เว้นระยะห่าง 1-2 เมตร ขณะรับสินค้าทุกครั้งร้อยละ 86.5

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10

ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

พฤติกรรมกำหนัดการระบาศของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	จำนวน	ร้อยละ
การหน้าากากอนามัย/หน้าากากผ้า ในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา		
1.ใส่หน้าากากอนามัย/หน้าากากผ้าตลอดเวลา แม้จะอยู่บ้าน		
-ทุกครั้ง	205	44.5
-บางครั้ง	226	49.0
-ไม่เคยปฏิบัติ	30	6.5
รวม	461	100.0
2.ใส่ตลอดเวลาในขณะปฏิบัติงาน ในที่ทำงาน		
-ทุกครั้ง	410	88.9
-บางครั้ง	40	8.7
-ไม่เคยปฏิบัติ	11	2.4
รวม	461	100.0
3.ใส่ตลอดเวลาทุกครั้งที่อยู่นอกบ้าน		
-ทุกครั้ง	436	94.6
-บางครั้ง	25	5.4

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10
ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

พฤติกรรมป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	จำนวน	ร้อยละ
รวม	461	100.0
4.ใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า		
-ทุกครั้ง	425	92.2
-บางครั้ง	24	5.2
-ไม่เคยปฏิบัติ	1	.2
5.ไม่มีการใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า	11	2.4
รวม	461	100.0
5.ใส่เฉพาะเมื่อไปในสถานที่แออัด เช่น ตลาด ห้าง		
-ทุกครั้ง	422	91.5
-บางครั้ง	27	5.9
-ไม่เคยปฏิบัติ	12	2.6
รวม	461	100.0
การล้างมือด้วยสบู่/เจลแอลกอฮอล์ ในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา		
1. ปฏิบัติทุกครั้งก่อนและหลังรับประทานอาหาร		
-ทุกครั้ง	393	85.2
-บางครั้ง	59	12.8
-ไม่เคยปฏิบัติ	9	2.0
รวม	461	100.0
2. ปฏิบัติทุกครั้งก่อนและหลังสวมหน้ากากอนามัย		
-ทุกครั้ง	355	77.0
-บางครั้ง	85	18.4
-ไม่เคยปฏิบัติ	21	4.6
รวม	461	100.0
3. ปฏิบัติทุกครั้งก่อนและหลังสัมผัสคนใกล้ชิดหรือผู้ที่ภาวะเสี่ยง		
ผู้สูงอายุ เด็ก		
-ทุกครั้ง	409	88.7
-บางครั้ง	34	7.4
-ไม่เคยปฏิบัติ	18	3.9
รวม	461	100.0
4. ปฏิบัติทุกครั้งเมื่อสัมผัสจุดเสี่ยงเช่นประตู ลูกบิด		
-ทุกครั้ง	391	84.8
-บางครั้ง	58	12.6

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10
ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

พฤติกรรมป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	จำนวน	ร้อยละ
-ไม่เคยปฏิบัติ	12	2.6
รวม	461	100.0
5. ปฏิบัติทุกครั้งภายหลังการไอ จามสั่งน้ำมูก		
-ทุกครั้ง	394	85.5
-บางครั้ง	67	14.5
รวม	461	100.0
การรักษาระยะห่าง หยุดเชื้อ เพื่อชาติ ในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา		
1. นั่ง ยืน พุดคุยห่างจากบุคคลอื่นอย่างน้อย 1-2 เมตร		
-ทุกครั้ง	380	82.4
-บางครั้ง	76	16.5
-ไม่เคยปฏิบัติ	5	1.1
รวม	461	100.0
2. งดการรวมตัวกันในสถานศึกษา ที่ทำงาน หรือสถานบันเทิงต่าง ๆ		
-ทุกครั้ง	389	84.4
-บางครั้ง	70	15.2
-ไม่เคยปฏิบัติ	2	0.4
รวม	461	100.0
3. รับประทานอาหารที่เป็นชุดสำหรับคนเดียว หลีกเลี่ยงการร่วม สำรับกับผู้อื่น		
-ทุกครั้ง	280	60.7
-บางครั้ง	161	34.9
-ไม่เคยปฏิบัติ	20	4.3
รวม	461	100.0
4. ติดต่องานทางโทรศัพท์ หรือ ทางไลน์		
-ทุกครั้ง	359	77.9
-บางครั้ง	81	17.6
-ไม่เคยปฏิบัติ	21	4.6
รวม	461	100.0
5. ทำงานที่บ้านหรือเรียนออนไลน์		
-ทุกครั้ง	230	49.9
-บางครั้ง	109	23.6
-ไม่เคยปฏิบัติ	122	26.5

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10
ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

พฤติกรรมป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	จำนวน	ร้อยละ
รวม	461	100.0
6. ลด/หลีกเลี่ยงการเดินทางไปสถานที่แออัด		
- ทุกครั้ง	364	79.0
- บางครั้ง	75	16.3
- ไม่เคยปฏิบัติ	22	4.8
รวม	461	100.0
การไปใช้บริการในร้านสะดวกซื้อในรอบ 7 วันที่ผ่านมา		
- เคย	380	82.4
- ไม่เคย	81	17.6
รวม	461	100.0
1. ล้างมือ/ใช้แอลกอฮอล์เจลก่อนและหลังสัมผัสจุดเสี่ยง เช่น รถเข็น		
- ทุกครั้ง	360	94.7
- บางครั้ง	20	5.3
- ไม่ปฏิบัติเลย		
2. สวมหน้ากากผ้า/หน้ากากอนามัย		
- ทุกครั้ง	354	93.2
- บางครั้ง	21	5.5
- ไม่ปฏิบัติเลย	5	1.3
3. ยืนห่างจากบุคคลอื่นอย่างน้อย 1-2 เมตร ระหว่างรอชำระสินค้า		
- ทุกครั้ง	343	90.3
- บางครั้ง	37	9.7
- ไม่ปฏิบัติเลย		
4. จัดให้มีจุดคัดกรอง วัดอุณหภูมิ ก่อนเข้าร้าน		
- มี	342	90.0
- ไม่มี	35	9.2
- ไม่ทราบ	3	0.8
5. จัดให้มีเจลแอลกอฮอล์ ล้างมือหรือจุดล้างมือ ก่อนเข้าร้าน		
- มี	371	97.6
- ไม่มี	9	2.4
- ไม่ทราบ		

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10
ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

พฤติกรรมป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	จำนวน	ร้อยละ
6.พนักงานสวมใส่หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากใสบัง หน้าขณะปฏิบัติงาน		
-มี	366	96.3
-ไม่มี	14	3.7
-ไม่ทราบ		
7.จัดให้มีการกำหนดระยะห่าง 1-2 เมตร ระหว่างรับบริการหรือรอ คิวจ่ายเงิน		
-มี	351	92.4
-ไม่มี	29	7.6
-ไม่ทราบ		
การใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ในรอบ 1 เดือน ที่ผ่านมา		
-เคย	74	16.1
-ไม่เคย	387	83.9
รวม	461	100.0
1.พนักงานสวมใส่หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย		
-ทุกครั้ง	72	97.3
-บางครั้ง	2	2.7
-ไม่เคยเห็น		
2.พนักงานล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจลก่อนและหลังส่งสินค้า		
-ทุกครั้ง	54	73.0
-บางครั้ง	13	17.6
-ไม่เคยเห็น	7	9.5
3.พนักงานเว้นระยะห่าง 1-2 เมตร ขณะส่งสินค้า		
-ทุกครั้ง	61	82.4
-บางครั้ง	11	14.9
-ไม่เคยเห็น	2	2.7
4.ผู้ใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์สวมหน้ากากผ้า/หน้ากากอนามัย ขณะรับสินค้า		

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10
ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

พฤติกรรมป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	จำนวน	ร้อยละ
-ทุกครั้ง	69	93.2
-บางครั้ง	3	4.1
-ไม่เคยปฏิบัติ	2	2.7
5. ผู้ใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์ล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจล ก่อนและหลัง รับสินค้า		
-ทุกครั้ง	69	93.2
-บางครั้ง	4	5.4
-ไม่เคยปฏิบัติ	1	1.4
6. ผู้ใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์เว้นระยะห่าง 1-2 เมตร ขณะ รับสินค้า		
-ทุกครั้ง	64	86.5
-บางครั้ง	9	12.2
-ไม่เคยปฏิบัติ	1	1.4

จากการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับของพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า จังหวัดและอาชีพมีผลกับระดับพฤติกรรมป้องกัน การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} < .05$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงระดับพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ระดับพฤติกรรม	พฤติกรรมป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019									
	ใส่หน้ากาก		ล้างมือ		เว้นระยะห่าง		ใช้บริการร้านสะดวกซื้อ		ใช้บริการสั่งอาหารออนไลน์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ดี	188	40.8	310	67.2	172	37.3	328	86.3	50	67.6
พอใช้	264	57.3	137	29.7	272	59.0	51	13.4	22	29.7
ควรปรับปรุง	9	2.0	14	3.0	17	3.7	1	0.3	2	2.7
รวม	461	100.0	461	100.0	461	100.0	380	100.0	74	100.0

จากการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับของพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า จังหวัดและอาชีพมีผลกับระดับพฤติกรรมป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} < .05$)

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับของพฤติกรรมส่วนบุคคล
ของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส
โคโรนา 2019 (COVID-19)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ระดับพฤติกรรม						สถิติ χ^2	P-value
	ดี		พอใช้		ควรปรับปรุง			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
จังหวัด							30.513*	0.000
1.อุบลราชธานี	50	10.8	136	29.5	1	0.2		
2.ศรีสะเกษ	25	5.4	115	24.9	7	1.5		
3.ยโสธร	8	1.7	45	9.8	1	0.2		
4.อำนาจเจริญ	18	3.9	20	4.3	-	-		
5.มุกดาหาร	4	0.9	31	6.7	-	-		
รวม	105	22.8	347	75.3	9	2.0		
อายุ							9.341	0.053
1.อายุ 15-24 ปี	6	1.3	13	2.8	0	0.0		
2.อายุ 25-59 ปี	91	19.7	309	67.0	6	1.3		
3.อายุ 60 ปีขึ้นไป	8	1.7	25	5.4	3	0.7		
รวม	105	22.8	347	75.3	9	2.0		
เพศ							0.239	0.887
1.ชาย	28	6.1	85	18.4	2	0.4		
2.หญิง	77	16.7	262	56.8	7	1.5		
รวม	105	22.8	347	75.3	9	2.0		
ระดับการศึกษาสูงสุด							19.949	0.068
1.ไม่ได้เรียนหนังสือ	1	0.2	1	0.2	-	-		
2.ประถมศึกษา	36	7.8	92	20.0	2	0.4		
3.มัธยมศึกษาตอนต้น/ ปวช./เทียบเท่า	20	4.3	59	12.9	4	0.9		
4.มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวส./เทียบเท่า	34	7.4	89	19.3	3	0.7		
5.ปริญญาตรี/ เทียบเท่า	13	2.8	89	19.3	-	-		
6.ปริญญาโท	1	0.2	16	3.5	-	-		
7.ปริญญาเอก	-	-	1	0.2	-	-		
รวม	105	22.8	347	75.3	9	2.0		
อาชีพ							33.135*	0.003
1.รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ/อสสม	28	6.1	130	28.2	-	-		
2.พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	3	0.7	8	1.7	-	-		
3.ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	10	2.2	23	5.0	1	0.2		
4.รับจ้างรายวัน	10	2.2	7	1.5	-	-		
7.อาชีพอิสระ	2	0.4	23	5.0	-	-		
8.ทำการเกษตร	46	10.0	146	31.7	8	1.7		
9.นักเรียน/ นักศึกษา	4	0.9	3	0.7	-	-		
10.ไม่ได้ทำงาน/ เกษียณอายุ	2	0.4	7	1.5	-	-		
รวม	105	22.8	347	75.3	9	2.0		

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับของพฤติกรรมส่วนบุคคล
ของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส
โคโรนา 2019 (COVID-19)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ระดับพฤติกรรม						สถิติ χ^2	P-value
	ดี		พอใช้		ควรปรับปรุง			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
การอยู่อาศัยหรือการดำเนินชีวิตประจำวันส่วนใหญ่ในรอบ 14 วันที่ผ่านมา							4.223	0.377
1.อยู่คนเดียว	-	-	-	-	-	-		
2.อยู่ร่วมกับ บิดา/มารดา/สามี/ภรรยา/บุตร	99	21.5	312	67.7	8	1.7		
3.อยู่ร่วมกับพี่น้อง/ญาติ/ปู่/ย่า/ตา/ยาย	6	1.3	24	5.2	1	0.2		
4.อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ	-	-	11	2.4	-	-		
สถานที่ในการใช้ชีวิตประจำวันมากที่สุดช่วงเวลากลางวันในรอบ 14 วันที่ผ่านมา							7.950	0.242
1.บ้าน	78	16.9	231	50.1	8	1.7		
2.สำนักงาน สถานที่ทำงาน	26	5.6	115	24.9	1	0.2		
3.ตลาดสด	1	0.2	-	-	-	-		
4.สถานที่แออัด เช่น โรงหนัง สนามมวย บ่อนชนไก่ สถานที่บันเทิง	-	-	1	0.2	-	-		
รวม	105	22.8	347	75.3	9	2.0		

* (P-value < 0.01)

อภิปรายผล

พฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านการใส่หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยทุกครั้งที่ออกนอกบ้านร้อยละ 94.6 มีค่าสอดคล้องกับผลการสำรวจพฤติกรรมของคนไทยในการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-19 ของศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2563 ที่มีพฤติกรรมการใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าก่อนออกจากบ้านร้อยละ 94.03 ในเขตสุขภาพที่ 10 มีพฤติกรรมล้างมือทุกครั้งที่สัมผัสสิ่งสูงเสี่ยง ร้อยละ 84.8 น้อยกว่าผลการสำรวจพฤติกรรมของคนไทยซึ่งผลสำรวจพบว่าล้างมือด้วยสบู่และน้ำสูงถึง ร้อยละ 90.47 ล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจล ร้อยละ 90.4 ส่วนพฤติกรรมการเว้นระยะห่างจากบุคคลอื่นอย่างน้อย 1-2 เมตร ร้อยละ 82.4 มากกว่าผลการสำรวจพฤติกรรมของคนไทยที่มีการเว้นระยะห่าง เพียง ร้อยละ 64.81 ซึ่ง 3 พฤติกรรมเหล่านี้จะมีส่วนช่วยในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคได้^[10]

อาชีวะ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุพิดา เียนโสภา^[11] ที่ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม

การป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงเทพตะวันออก พบว่า ปัจจัยที่มีผลโดยอ้อมต่อพฤติกรรมในการป้องกันโรค เช่น เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ที่มีผลต่อกระทำหรือชักนำให้ปฏิบัติตัวในการป้องกันโรครวมถึง ความรู้ที่ได้จากสื่อมวลชนต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หรือ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการศึกษา ที่พบว่า พฤติกรรมส่วนบุคคลเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัส โควิด 19 ของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 ที่ปฏิบัติได้น้อยที่สุดคือ การล้างมือทุกครั้งที่มีสัมผัสสูงเสี่ยง ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการปรับพฤติกรรมที่ถูกต้องของประชาชน โดยการเพิ่มจุดล้างมือ หรือ เพิ่มจุดให้บริการล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจล ในพื้นที่ที่มีประชาชนไปใช้บริการจำนวนมาก เช่น บริเวณทางเข้าตลาด ตลาดนัด ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ ตลอดจนสถานที่สาธารณะ อื่นๆ เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงบริการล้างมือได้อย่างครอบคลุม นอกจากนี้ควรมีการประชาสัมพันธ์และรณรงค์เรื่องการล้างมือ 7 ขั้นตอน ในทุกช่องทางเพื่อสร้างความตระหนักและเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการล้างมือที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการประเมินพฤติกรรมการป้องกัน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติพฤติกรรมเพียงอย่างเดียว ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยหรือสาเหตุเกี่ยวกับพฤติกรรมส่วนบุคคลดังกล่าว ในการศึกษารุ่นต่อไป ควรมีการศึกษาเชิงลึก เช่น การสัมภาษณ์ หรือ การสังเกต อันจะทำให้ทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนที่ตรงประเด็นมากที่สุด

2. จากผลการศึกษาพบว่า อาชีพ และ จังหวัด มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติพฤติกรรมส่วนบุคคลของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10 ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในการศึกษารุ่นต่อไป ควรมีการศึกษาเชิงลึกในประเด็นอาชีพ และลักษณะของแต่ละจังหวัดกับระดับความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 เพื่อประโยชน์ในการให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติพฤติกรรมส่วนบุคคลที่เหมาะสมในแต่ละอาชีพ และลักษณะของแต่ละจังหวัด

เอกสารอ้างอิง

1. องค์การอนามัยโลก. *จำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา*. [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: WHO Country Office for Thailand. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.who.int/thailand>
2. แพทยสภา กระทรวงสาธารณสุข. *ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ COVID-19*. [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: สำนักงานเลขาธิการแพทยสภา; 2563 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก : <https://tmc.or.th/covid19/>
3. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. *สถานการณ์โรคไวรัสโคโรนา*. [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: กรม; 2563 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก : <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/info.php>.

4. วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงการอุดมศึกษา. สถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาในประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: กระทรวง; 2563 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.mhesi.go.th/home/index.php/pr/all-media/56-COVID-19/covid-infostatistic>
5. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ท้องที่นอกราชอาณาจักรที่เป็นเขตติดโรคติดต่ออันตรายกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานราชกิจจานุเบกษา; 2563 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2563] เข้าถึงได้จาก : http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/E/052/T_0013.PDF
6. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 COVID-19 รู้ทัน ป้องกันได้. [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: กรม; 2563 [เข้าถึง เมื่อ 5 มีนาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.anamai.moph.go.th/main.php?filename=covid19>
7. ประสพชัย พสุนนท์. การกำหนดขนาดตัวอย่างตามแนวทาง Krejcie and Morgan(1970) ในการวิจัยเชิงปริมาณ. วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์. 2557;2 (กรกฎาคม-ธันวาคม).
8. เขตสุขภาพที่ 10 กระทรวงสาธารณสุข. สถานการณ์โรคไวรัสโคโรนา [อินเทอร์เน็ต]. อุบลราชธานี: สำนักงานเขตสุขภาพที่ 10; 2563 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก : https://www.spbket10.com/web60/?page_id=494
9. บุญใจ ศรีสถิตนรากร. ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์, มหาวิทยาลัย; 2545.
10. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล. ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน. ผลการสำรวจพฤติกรรมของคนไทยในการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน; 2563 [เข้าถึงเมื่อ 5 มีนาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.thaigov.go.th/infographic/contents/details/2819>.
11. สุพิดา เย็นโสภา. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงเทพมหานครตะวันออก [วิทยานิพนธ์]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2553.